

EMILI TEIXIDOR

Escriptor

“A Catalunya hi trobo a faltar gent que s’ho jugui tot”

CARLES CAPDEVILA

El 23 de febrer la Universitat de Vic l'investirà doctor *honoris causa*. Li he de dir doctor a partir d'ara?

No, guardi-ho per als metges. És un moment d'aclapament, em sento garratibat i ho agraeixo molt, és un acte de generositat infinita. L'altre dia, amb en Peret, dèiem: “Quan et comencen a fer aquests reconeixements vol dir que s'acosta l'última tongada”.

I és a la seva comarca, Osona.

A Roda de Ter una escola porta el meu nom i ho trobo genial: l'escola ha estat la meua vida. Hi ha tot de llegendes de la Plana que m'han influït, i alhora donaven un testimoni de l'evolució de l'era industrial, de com els pobles de pagès s'anaven acostant a la indústria.

Un paisatge que és material literari.

I una experiència. Quan vaig venir a Barcelona i un dia es parlava que per fi les dones començaven a treballar, m'indignava tanta ignorància. Jo encara havia conegut l'època en què les dones entraven a les fàbriques als 8 anys. El progrés ha estat enorme, hi ha certes persones que diuen que abans la gent llegia més, però si abans no hi havia escola! Martí i Pol i jo anàvem a la mateixa escola, compartíem pupitre, ell era quatre anys més gran que jo, i un dia va desaparèixer. Vaig dir: i en Miquel? I em van dir que l'havien posat a treballar en una fàbrica tèxtil, als dotze o tretze anys.

Pa negre l'ha sobrepassat?

Va ser cosa d'Agustí Villaronga i Isona

Passola. El cine és un altre llenguatge, jo no m'hi fico. Quan deien que aniríem a Hollywood, jo pensava: “Jo he d'anar a Estocolm, jo sóc escriptor”. Ell va intensificar la part crua del llibre, i va anar bé per al públic però era dur per als premis, hi ha un tema tabú com és la sexualitat infantil o juvenil. La meua idea és deixar clar que després de la guerra tot el país era feixista, perquè els que no ho eren van ser assassinats. I això arriba fins avui perquè hi ha hagut transició però no hi ha hagut ruptura amb això. Va ser una etapa de renúncies, com el nano que renuncia a la mare. Cal recordar-ho amb esperit de tirar endavant i trobar solucions perquè si no ens quedarem aturats, convertits en estàtues de sal.

Eren temps durs.

No es deia “t'estimo”, als nanos se'ls deia “porta't bé o et clavaré un clatejot” perquè a les escoles es pegava i hi havia càstigs físics, de cara a la paret, o agenollats, o parar la mà perquè et clavessin una garrotada o una bufetada. Era normal, i a les dones les pegaven amb aquella naturalitat. Si tot això amb l'educació no es treu i es neteja, queda un pòsit. Hi ha un text de Gil de Biedma, em sembla, que diu: “Qui digui que aquells temps d'infància eren feliços és perquè no ho va viure”.

Torna la dreta en temes socials...

Sents opinions de gent i veus el fons de fanatisme que encara hi ha al país, és molt fort! Fa por la reacció de la dreta, trobo que Rajoy encara està sent

Perfil Emili Teixidor (Roda de Ter, 1933). A punt de ser investit doctor *honoris causa* per la Universitat de Vic, està igualment intrigat per la seva primera visita a un centre penitenciari de joves, on a l'abril hi parlarà de llibres. Ha vist com l'èxit cinematogràfic de *Pa negre* feia vendre la seva novel·la també a Espanya, i celebra que l'obra juvenil *L'ocell de foc* ja hagi venut un milió d'exemplars. Mentre lluita contra el càncer no deixa de fer xerrades a instituts, llegir, escriure i indignar-se veient Intereconomia.

bastant moderat però si deixa els altres... I també hi ha una mena de banalització del mal, com quan es va enfonsar el creuer i un italià va dir públicament: “Els alemanys que callin, nosaltres tenim el capità i vosaltres teniu l'Holocaust”. Cal una constant memòria històrica per no frivoltzar, per això escrivim sobre la Guerra Civil. Queden moltes coses pendents, mira el judici a Garzón.

Com veu Catalunya?

Hi trobo a faltar gent que s'ho jugui tot. Hi ha una falta de líders. No és cap crítica a Mas perquè penso que ho fa molt bé, però la impressió global és que la gent defensa més el càrrec, l'ofici o el sou que el país.

I la relació amb Espanya?

Hi ha gent a qui no es pot convèncer, la pedagogia és com la medicina: a partir de cert moment hi ha malalties que són incurables. El que no podem fer és viure amb la indefinició constant, no saber si el govern actual és independentista, pactista, federalista. Això fa perdre una gran quantitat de temps i d'humor. I provoca, per exemple, el cas terrible dels Mossos utilitzant la

Estat "La pedagogia cap a Espanya és com la medicina: a partir de cert moment hi ha malalties incurables" **"Pa negre"** "Quan deien que aniríem a Hollywood, pensava: jo hauria d'anar a Estocolm, sóc escriptor"

PERE TORDERA

llengua com a arma política, d'atac i d'agressió; o Carme Chacón dient que si no arribava a dalt de tot és perquè és dona i catalana. És de baixa moral utilitzar confrontacions i acabar d'atiar odís, és dolent perquè a la llarga t'hi hauràs d'entendre. En una Catalunya independent hi quedaria una minoria castellanoparlant que reclamaria els seus drets. En la relació amb Espanya, o ens plantem o pactem, però si no et plantes el que has de fer és seduir.

Vostè és reservat sobre la seva vida privada.

Sí, perquè penso que no importa. Hi ha un llibre molt interessant que es diu *El mito de la educación* que demostra que facis el que facis el nano farà el que li doni la gana, perquè el que l'influeix són unes altres coses. També em passa amb llocs de la meua infància, que no vull tornar-hi perquè em fa por, entre altres coses, perquè hauran canviat i la devastació em fa cosa.

Com està de salut?

Recuperant-me. Em trobo bé, el que passa és que la química de vegades et deixa KO. Cada vegada que surto de l'hospital, que hi vaig cada setmana,

surto més animat perquè hi veus cada quadre... Un dia a les set del matí em vaig trobar a la sala d'anàlisis amb Joan de Sagarra amb bastó i vaig pensar: "Ostres, Emili, el bastó és l'últim que et falta!"

L'espanta el dolor?

El que no m'agrada és la decadència. Abans d'arribar a un estat vegetatiu preferiria anar-me'n tranquil·lament. L'altre dia es va morir un amic llegint i fumant, una mort perfecta. Penso poc en la mort, el mínim possible. Saber què passa després de la mort no em preocupa, segur que serem feliços encara que sigui descansant tranquil·lament d'una vegada, sense músiques ni històries. Ho trobo tan bé això del descans etern, per fi! I si no passa res, cap problema. I si hi ha alguna cosa serà molt millor! Hi ha gent que ho passa molt malament i troba un consol lúcid en això. El perill és que caiguin en el fanatisme.

Està escrivint?

Escric cada dia una estona, encara que només sigui posar-me a la màquina sense tenir-ne ganes, perquè el ritual és important. Hi ha aquella cosa que

diem els catalans: "És més posar-s'hi que fer-ho". No em poso horaris, perquè la química em deixa molt cansat. Ara que em vaig trobant millor, penso que m'hauré de disciplinar més. I lleigeixo una estona cada dia.

Encara fa xerrades a instituts?

L'altre dia em van convidar a una escola de Sant Boi. Un percentatge bastant elevat d'alumnes eren immigrants, i les mestres em van explicar que molts vénen, es matriculen, comencen el curs i al novembre marxen i no tornen fins al març, perquè en aquest període els pares han trobat feina en un altre lloc i quan tornen els han d'ensenyar tot el que s'han perdut. I a alguns al vespre la cuinera els prepara un tàper perquè si no no tindrien res per menjar a casa. Aquesta gent es mereix el premi Nobel. Aniria molt bé que no es perdés aquesta feina que fa l'escola.

Com s'encomana la passió per la lectura?

Quan era professor havia notat que era més eficaç anar amb tres llibres a classe i dir: "Avui parlarem de dos llibres..." I em deien: "No, en portes

tres!" I jo els deia que el tercer no era per a ells perquè tenia una problemàtica X. Quan marxava tothom corria a mirar-lo, i era el que en realitat jo volia que llegissin. Hi ha un punt d'intimitat, de morbo, que és intransferible. Si he de promoure la lectura els dic que llegeixin i siguin feliços, i els que no ho vulguin fer que els bombin! O com aquell que preguntava: "Per què serveix la lectura?" I jo, empipat, li vaig dir: "I tu per què serveixes?"

Manté el bon humor?

Sí, perquè t'ajuda a posar distància a les coses i és un signe de cortesia respecte als altres.

La tecnologia com la porta?

És un avantatge respecte a la televisió. Internet és interactiu però més perillós perquè hi ha més trampes en aquest aspecte. S'haurà de legislar molt bé, som al començament.

És optimista?

La crisi destruirà moltes coses, ens farà anar un pas enrere, però això és la història: fer dos passos endavant i un enrere. Per tant, hem guanyat una passa. Hi ha qüestions que s'han aconseguit, com l'alliberament de la dona, la sanitat universal, l'escola fins als 16 anys. Caldrà molta imaginació, som en un canvi d'era, com quan va venir l'era industrial, i per a molts ja no hi haurà feina per sempre al mateix lloc. Les autoritats i les universitats han d'inventar noves fórmules: podríem tenir la gent que està esperant feina fent serveis socials, cuidant gent malalta o que viu sola, restaurant les pintures de Santa Maria del Mar...

Defensa el copagament sanitari?

Sí, vaig a la pública i el grau d'amabilitat i cortesia amb què les infermeres tracten tothom és infinit. Si per cada visita has de pagar cinc euros, dos o un, per mi no és res. La dificultat és en la discriminació, com ho fas perquè no hi hagi gent que se'n aprofiti. El que seria una llàstima és que es perdés aquest sistema tan admirable, és el cel.

És creient?

Sóc respectuós amb alguns capellans admirables que he tingut la sort de conèixer, i passo molt de la institució. Em sap greu quan algú, com fa poc un bisbe, s'atreveix a parlar de dones i d'homosexuals. Són gent que teòricament no tenen contacte amb el sexe i no en saben res. Jo no sé com les esglésies estan plenes de dones encara. Això és el que m'empipa, a part del mal que ha pogut fer, de les croades a les inquisicions, la crema de llibres, els llibres prohibits. Però entre els últims de la baula religiosa o transcendent hi ha gent molt bona.

Li hauria agradat tenir fills?

Pot ser, però mai em plantejo qüestions d'aquestes. He tingut molts alumnes i a tots els he considerat fills. Molts em truquen i fem una cervesa aquí a la plaça i m'expliquen les seves penes. —

Retallades
"Seria una llàstima que es perdés un sistema sanitari tan admirable, és el cel"